

# Buugga Daanyeel — Boqol iyo Sagaashan iyo Kowaad

*Kororka Nebinimada ee Sii Kacaysa: Daaha Ka Qaadista Dagaalkii Panium iyo Hordhaca Sharciga Axadda*

Jeff Pippenger  
2024-04-20

Maqaalkii ugu dambeeyey wuxuu ku dhammaaday tuduc uu ku jiray farqad tidhi, “Xadgudubku wuxuu ku dhow yahay inuu gaadho xadkiisii ugu dambeeyey. Jahawareer baa dunida ka buuxa, cabsi weynina mar dhow bay ku soo degi doontaa aadanaha. Dhammaadku aad buu u dhow yahay. Innaga runta naqaan waa inaynu isu diyaarinno waxa dhowaan ku soo degi doona dunida sidii yaab aad u weyn oo kedis ah.” “Xadgudubku” wuxuu gaadhaa xadkiisa ugu dambeeya marka koobka wakhtiga tijaabadu buuxsamo, xadkaasina wuxuu u gaadhaa Maraykanka marka la soo saaro sharciga Axadda.

“Laakiin Masiixu wuxuu caddeeyey in aan hal yood ama hal xarriiq oo sharciga ka mid ahi baabbi’i doonin ilaa samada iyo dhulku ay idlaan. Shaqadii qudheeda ee uu u yimid inuu qabto waxay ahayd inuu sharciga sarraysiiyo, oo uu duniyooyinka la abuuray iyo samadaba tuso in Ilaah xaq yahay, iyo in aan sharcigiisu u baahnayn in la beddelo. Hase yeeshee halkan waxaa jooga ninka gacanta midig u ah Shayddaanka, oo diyaar u ah inuu sii wado shaqadii Shayddaanku samada ka bilaabay, taas oo ah inuu isku dayo inuu wax ka beddelo sharciga Ilaah. Oo dunida Masiixiyiintu waxay ansixisay dadaalladiisa iyagoo qaatay ilmahan ka dhashay baabasiimada,—hay’adda Axadda. Way koriyeen, oo way sii kori doonaan, ilaa Protestantismku uu gacanta wehelnimada siiyo awoodda Roomaanka. Markaas waxaa jiri doona sharci ka gees ah Sabtida abuurista Ilaah, oo markaasay tahay in Ilaah ‘shuqul qalaad ku samayn doono dhulka.’ Wuxuu muddo dheer u dulqaatay qallooca farcanka aadanaha; wuxuu isku dayay inuu iyaga isu soo jiido. Laakiin waxaa iman doona wakhti ay dembigooda qiyaastiisa buuxin doonaan; oo markaasay tahay in Ilaah wax qaban doono. Wakhtiganina aad buu u dhow yahay. Ilaah quruumaha diiwaan buu uga hayaa: tirooyinku way ku sii kordhayaan iyaga lidkooda buugaagta samada; oo marka ay sharci noqoto in xadgudubka maalinta ugu horraysa ee toddobaadka lagu mutaysto ciqaab, markaas koobkoodu wuu buuxsami doonaa.”  
Review and Herald, Maarso 9, 1886.

Marka sharciga Axadda la meel mariyo, Maraykanku wuxuu ahaan doonaa mid koobkiisa ilaa buuxdhaafkiisa ka buuxiyey, riddada qaran ahaanna waxaa daba geli doona halaag qaran. Qoraalka aan ka fiirsanaynaa wuxuu leeyahay, “xadgudubku wuxuu ku dhowaaday xadkiisii ugu dambeeyey,” iyo “cabsi weynna dhowaan bay ku soo degi doontaa dadka.” Marka sharciga Axadda la meel mariyo, kaas oo ah “saacaddii dhulgariirka weyn” ee cutubka kow iyo tobnaad ee Muujintii, “tobnaadkii magaalada ayaa dhacay,” oo “bal eega, hooggii saddexaad si dhakhso ah ayuu u imanayaa,” oo “malaa’igtii toddobaadna way buun afuufday.” Hooggii saddexaad waa buunkii toddobaad, wuxuuna yimaadaa marka sharciga Axadda la meel mariyo isagoo wata “cabsi

weyn.” Halkaas “dhammaadku aad buu u dhow yahay,” wuxuuna u yimaadaa sida “yaab wax walba ka adkaada.” Marka sharciga Axadda la meel mariyo, koobka wakhtiga tijaabada ah ayaa sidoo kale u buuxsama baabtiisnimada, waayo markaas codkii labaad ee Muujintii siddeed iyo tobnaad wuxuu ku dhawaaqayaa, “Ka soo baxa iyada, dadkaygow, inaydnaan dembiyadeeda qayb ku yeelan, oo aydaan belaayooyinkeeda wax ka helin. Waayo dembiyadeedu waxay gaadheen ilaa samada, Ilaahna wuxuu soo xusuustay xumaatooyinkeedii. U abaalmariya sida ay idiin abaalmarisay, oo laba-laaba ugu celiya sida shuqulladeeda waafaqsan; koobkii ay buuxisayna laba-laab ugu buuxiya.”

Taariikhdaasu waxay ka furmataa sharciga Axadda, waxayna tilmaamaysaa xilli waqtiyeed astaan ah oo papacy-gu “uu la bixi doono cadho weyn inuu baabbi’iyo, oo uu gebi ahaanba dabar gooyo kuwo badan,” waayo “maalmaha ugu dambeeya waxaa jiri doona shahiiddo badan.” Waxa ka cadhaysiiya papacy-ga waa “wararka bari iyo woqooyi ka imanaya” oo “isaga dhibi doona,” hase yeeshee “wuxuu iman doonaa dhammaadkiisa, oo midna ma caawin doono.” Laga bilaabo sharciga Axadda ilaa dhammaadka papacy-ga, waxaa bilaabmaya wejiga kooraad ee xukunka fulinta ee Ilaah. Waxa ku xiga wejiga labaad oo ah toddobada belaayo ee ugu dambaysa, ugu dambayntiina halaagga weligiis ah ee kuwa sharka leh dhammaadka kunka sannadood ee millennium-ka. Taariikhda xukunka fulinta ee Ilaah waxaa lagu dejiyey macnaha guud ee dagaalka.

“Waxaynu taagan nahay marinka hore ee dhacdooyin waaweyn oo murugo iyo qaddarin leh. Waxsii sheegyadu way rumoobayaan. Taariikh la yaab leh oo dhacdooyin culus xambaarsan ayaa lagu qorayaa buugaagta samada. Wax kasta oo dunideenna ku jiraa waxay ku jiraan kacsanaan. Waxaa jira dagaallo iyo warar dagaal. Quruumuhu way cadhoodeen, oo wakhtigii kuwii dhintay waa yimid, si loo xukumo. Dhacdooyinku way isbeddelayaan si ay u keenaan maalinta Ilaah oo aad u soo degdegaysa. Waxa hadhay, sidii ay u ekaan lahayd, waa wax yar oo waqti ah. Hase ahaatee, inkasta oo qaran horeba uga kacayo qaran, oo boqortooyo uga kacayso boqortooyo, haddana weli ma jiro isku dhacyo guud. Ilaa iyo hadda afarta dabaylood waa la hayaa ilaa addoommada Ilaah lagu shaabadeeyo fooddooda. Markaas awoodaha dunidu waxay abaabuli doonaan ciidamadooda dagaalkii ugu dambeeyey ee weyn.” Christian Service, 50, 51.

Ilaah wuxuu shaabadeeyaa boqolka iyo afartan iyo afarta kun, dabadeedna adhigiisa kale ayuu ka yeedhaa Baabuloon, adhiga kalena sidoo kale waxay helaan shaabadda Ilaah, in kastoo iyaga loo metelo sida “dadka faraha badan” marka loo eego boqolka iyo afartan iyo afarta kun. Qodobka lagama maarmaanka ah ee laga arki karo xigashada hore waa in “afarta dabaylood la xannibay ilaa addoommada Ilaah lagu shaabadeeyo fooddooda.” Waqtiga sharciga Axadda boqolka iyo afartan iyo afarta kun waa la shaabadeeyey, “oo bal eeg belaayada saddexaad si dhakhso ah bay u imanaysaa”, hase ahaatee ma aha ilaa kii ugu dambeeyey ee adhiga kale ee Ilaah helo shaabadda in afarta dabaylood si buuxda loo sii daayo.

“Quruumuhu hadda way cadhoonayaan, laakiin marka Wadaadkeenna Sare dhammaysto shuqulkiisa Macbudka gudaheeda, wuu istaagi doonaa, wuxuu gashan doonaa dharka aargoosiga, dabadeedna toddobada belaayo ee ugu dambaysa waa la shubi doonaa. Waxaan arkay in afarta malaa’igood ay hayn doonaan afarta dabaylood ilaa shuqulka Ciise ku

dhammaado Macbudka gudaheeda, dabadeedna waxaa iman doona toddobada belaayo ee ugu dambaysa.” Review and Herald, August 1, 1849.

“Dhacdooyinka waaweyn oo culus” ee aynu “taagan nahay marinka hore ee,” waxaa lagu muujiyey inay yihiin “dagaallo, iyo warar dagaallo.” Waxaa lagu muujiyey inay dhacayaan marka “wax kasta oo dunideenna ku jira ay kacsan yihiin,” marka quruumuhu ay “horeba quruun uga kacayaan quruun.” Panium wuxuu matalaa “taariikhda yaabka leh oo dhacdooyin badan leh,” ee ku jirta aayadda shan iyo tobnaad ee Daanyeel cutubka kow iyo tobnaad, taas oo u horseedda, oo soo gelisa aayadda lix iyo tobnaad, taas oo ah sharciga Axadda, halkaas oo “iska-hor-imaadka guud,” oo ay dhammaan “awoodaha dunidu” ciidamooda u abaabulaan dagaalkii ugu dambeeyey ee weyn. “Dagaalkaas ugu dambeeya ee weyn” waa Dagaalkii Saddexaad ee Adduunka, waxaana lagu matalay Dagaalkii Actium ee sannadkii 31 BC.

Aayadaha koowaad iyo labaad, iyo aayadaha toban ilaa shan iyo tobnaad, waxay matalaan taariikhda qarsoon ee aayadda afartanaad ee Daanyeel kow iyo toban. Aayadda afartan waxay tilmaamaysaa taariikhda Maraykanka iyo Adventism-ka laga bilaabo 1798 ilaa 1989. Dabadeedna way aamusaysaa ilaa dhammaadka Maraykanka sida boqortooyada lixaad ee waxsii sheegista Kitaabka Quduuska ah iyo matagga dibadda loo tuurayo ee kaniisadda La’odikiya ee Seventh-day Adventist ee aayadda afartan iyo kow, taas oo ah sharciga Axadda, taas oo sidoo kale ah aayadda lix iyo tobnaad. Aayadaha koowaad iyo labaad waxay tilmaamayaan wakhtiga dhammaadka ee 1989, iyo madaxweynayaasha Maraykanka laga bilaabo bartaas ilaa madaxweynihii lixaad ee hodanka ah oo kiciya caalamiyiinta shaydaanka. Aayadda labaad waxay taariikhda gaadhsiiyaysaa doorashadii Donald Trump ee 2016, dabadeedna aayadda saddexaad waxay qaadaysaa taariikhda tobanka boqor, kuwaas oo uu matalo Iskandar Weyn, kaas oo ah boqortooyada toddobaad ee waxsii sheegista Kitaabka Quduuska ah, kuwaas oo boqortooyadooda siinaya baabasiinta marka ay timaaddo dhibaata sharciga Axadda ee dhowaan imanaysa.

Aayadda tobnaad waxay ku soo xidhaysaa iyadoo 1989 lagu aqoonsanayo inuu yahay wakhtiga dhammaadka, aayadaha kow iyo tobnaad iyo laba iyo tobnaadna waxay soo bandhigayaan dagaalka Ukraine, iyadoo muujinaya in Putin iyo Ruushku ay ku guulaysan doonaan dagaalka, hase yeeshee aanay faa’iido ka heli doonin guushaas. Dagaalkii Ukraine wuxuu billowday 2014, sannad ka hor intii aanay bilaaban ololihii ugu horreeyey ee Trump. Aayadahani waxay horseedayaan sarakicidda (siyaasad ahaan) ee Donald Trump marka uu bilaabay ololihisii saddexaad si uu u noqdo madaxweynihii siddeedaad, kaas oo ka tirsan toddobada. Aayadda saddex iyo tobnaad waxay tilmaamaysaa halgannada siyaasadeed ee Trump ee ka horreeya guushiisa Panium ee aayadda shan iyo tobnaad, aayadda afar iyo tobnaadna waxay ka hadlaysaa taariikhda dhacaysa intii lagu jiray Dagaalkii Panium ilaa guushiisa ee aayadda shan iyo tobnaad, taasoo ah taariikhda marka ninkii dembigu bilaabay inuu si fagaare ah ugu soo farageliyo taariikhda siyaasadda. Marka baabnimadu ku soo farageliso taariikhda waxsii sheegidda, dhilladii Turos waxay bilaabataa inay gabaydo, oo aragtiduna way taagnaataa.

Guushii Panium ee sannadkii 200 BC, waxaa xigay calaamaddii jidka ee “kacdoonkii” Maccabees ee Modein (macnaheeduna yahay mudaharaad) sannadkii 167 BC. Sannadkii 164 BC, Maccabees waxay mar kale quduus ka dhigeen Macbudka, Antiochus Epiphanesna wuu dhintay, taasoo

calaamadisay barta leexashada ee halgankii Maccabees ee ka dhanka ahaa saamaynta diineed ee Giriigga. Muddadii u dhaxaysay 161 BC ilaa 158 BC waxaa la bilaabay oo la dhammeeyey hawshii gelitaanka axdi. Calaamadaha jidka ee wax sii sheegiddu waxay ku soo noqnoqdaan Boqortooyadii Hasmonean gudaheeda taariikhda aayadaha shan iyo tobnaad ilaa aayadda saddex iyo labaatanaad.

Isbahaysiga Rooma ee aayadda saddex iyo labaatanaad ku xusan waa tixraac toos ah; hase yeeshee, aayadda shan iyo tobnaad, afarta calaamadood ee jidka Maccabees ee 167 BC, 164 BC, 161 BC, iyo 158 BC waxa keliya oo la arkaa marka taariikhda “isbahaysiga” lagu dabaqo aayadda. Markii Pompey qabsaday Yerusaaalem aayadda lix iyo tobnaad, waxa uu la kulmay dagaal sokeeye oo ka socday gudaha magaalada, labada dhinac ee iska soo horjeedayna labaduba waxay ahaayeen kooxo ka farcamay Boqortooyadii Hasmonean. Sidaas darteed Maccabees-ku sidoo kale waxay ku jiraan taariikhda aayadda lix iyo tobnaad.

Aayadda labaatanaad waxay tilmaamaysaa dhalashada Masiixa, aayadaha labaatanaad iyo kow iyo labaatanaad iyo labaatanaad waxay tilmaamayaan taariikhda dhimashada Masiixa; sidaas daraaddeed taariikhdaasu waxay leedahay xariiqda Boqortooyadii Hasmoneanka oo ay metelayaan Farrisiintu. Aayadaha shan iyo tobnaad ilaa saddex iyo labaatanaad waxay tilmaamayaan dhulkii ammaanta badnaa ee dhabta ahaa, iyo dadka Yahuudiya ee ridowday ee Ilaah, kuwaas oo qirtay inay yihiin difaacayaasha runihiisa, hase yeeshee aan ka sii ahayn wakiilladii Ilaah wax ka badan sida Protestantnimada ridowday tahay.

Walaashii Waayit waxay inoo sheegaysaa in “taariikh badan oo dhacday iyadoo rumoobaysa” “Daanyeel kow iyo tobnaad” “dib loo soo celin doono.” Xarriiqda wax sii sheegidda ee uu metelo Boqortooyadii Hasmonean waxay meteshaa xarriiqda wax sii sheegidda ee muujinaysa geeska riddada ah ee Protestantism-ka, kaas oo ka bilaabmaya ololihii saddexaad ee madaxtinnimo ee uu qaaday madaxweynihii lixaad ee ugu taajirsanaa. Trump wuxuu u orday madaxtinnimada saddex jeer; jeerkii kowaad iyo kii ugu dambeeyey ee uu ordo wuu guulaystay, hase yeeshee jeerkii labaad fallaagada uu matalo tirada saddex iyo tobnaad waxay tilmaamaysaa doorashadii la xaday ee 2020. Markaas dunidu waxay u kala qaybsamaysaa laba dabaqadood; dabaqad baa arki karta 2020, halka dabaqadda kalena ay indho la’ dahay. Tani waxay astaan u tahay imtixaanka weyn ee ka horreeya xidhitaanka albaabka nimcada ee Adventist-yada, marka la samaynayo sawirka bahalka.

“Diyaargarowgu durba wuu socdaa, dhaqdhaqaaqyona way socdaan, kuwaas oo ku dambayn doona in bahalka loo sameeyo sanam u eg. Dhacdooyin baa taariikhda dunida laga hirgelin doonaa kuwaas oo rumoobaya saadaalladii nebinnimada ee maalmahan ugu dambeeya.”  
Review and Herald, April 23, 1889.

“Diyaargarowga” sii socda, “dhaqdhaqaaqyada” hadda “socda,” iyo “dhacdooyinka” “kuwaas oo ka dhalan doona samaynta ekaan bahalka,” iyo “kuwaas oo rumoobin doona saadaallada waxsii sheegidda ee maalmahan ugu dambeeya,” waxay ka kooban yihiin calaamadaha jidka ee Boqortooyadii Hasmonean laga bilaabo aayadaha shan iyo tobnaad ilaa saddex iyo labaatanaad ee Daanyeel cutubka kow iyo tobnaad. Boqortooyadii Hasmonean ee riddowday, oo matalaysa Protestantism-ka riddowday, ayaa lagu dhex tolay maragga Donald Trump, madaxweynihii lixaad

iyo siddeedaad ee Jamhuuriga, kaas oo kiciya oo ku hawlgeliya MAGA-giisa ka dhanka ah woke-ism-ka nidaamka cusub ee dunida.

Maragga Trump waxay gaadhaa ilaa 2020 aayadda labaad ee Daanyeel kow iyo tobnaad, waxaana ku jira ololihisii iyo muddadiisii ugu horraysay; dabadeed aayadaha saddex iyo tobnaad ilaa shan iyo tobnaad waxay tilmaamayaan ololihisii saddexaad oo ugu dambeeyey, guushiisii, iyo muddadiisii ugu dambaysay. Labadaas muddo dhexdooda, Muujintii cutubka kow iyo tobnaad waxay aqoonsanaysaa in geeskii Jamhuuriga la laayay, oo mayd ahaan jidka lagu daadiyey saddex maalmood iyo badh. Khadkaas taariikhda Trump wuxuu isku xidhayaa bilowga iyo dhammaadka madaxtinimooyinkiisa ee Daanyeel cutubka kow iyo tobnaad. Sidaas darteed, maragga Donald Trump wuxuu ku yaallaa labada buug ee Daanyeel iyo Muujintii, wuxuuna ku yaallaa labada buugba cutubka kow iyo tobnaad.

Saddexda sadar ee aan dhammaystirnayn, marka la isu geeyo, waxay tilmaamayaan taariikhda dhammaystiran ee Trump isagoo ah madaxweynihii lixaad iyo kii siddeedaad, waxaana lagu habeeyey saxiixa “Runta.” Waxay ka yimaadeen buugaagta Daanyeel iyo Muujintii, waxayna soo saaraan xariiq taariikheed oo waafaqsan “qaybta kitaabka Daanyeel ee la xidhiidha maalmaha ugu dambeeya.”

Qaybtaas Daanyeel waa waxa uu Furaha ka qaado Libaaxa qabiilka Yahuudah, wax yar ka hor xidhitaanka wakhtiga nimcada, sidaas darteedna waa qayb ka mid ah farriinta shaabadaynta ee boqol iyo afartan iyo afar kun. Laakiin waxay u baahan tahay aragti ruuxi ah oo labataan-labaatan ah si loo arko calaamadaha nebiyadeed ee labada markhaati lagu dilay sannadkii 2020.

Aayadda shan iyo tobnaad ee Daanyeel kow iyo tobnaad waxay matalaysaa Dagaalkii Panium iyo xariiqda Boqortooyadii Hasmonaan-ka, kaas oo lagu fuliyey dagaal dhab ah; sidaas awgeedna waxay astaan nebiyadeed u tahay sawirid ruuxi ah oo dagaal u dhexeeya diinta Protestantism-ka riddada ah iyo diinta da’da cusub ee kuwa caalamiyeynta wada. Dagaalkii Panium, oo dhacay 200 BC, wuxuu matalaa dagaalka geeska Jamhuuriga, halganka uu matalayana Kacdoonkii Maccabean-ka wuxuu matalaa dagaalka geeska Protestant-ka riddada ah. In kasta oo kacdoonkii Maccabees-ku dhacay 167 BC, haddana si nebiyadeed ayuu ula jaanqaadayaa Dagaalkii geeska Jamhuuriga ee 200 BC, waayo nebiyad ahaan geesuhu waxay isu barbar socdaan taariikhaha midba midka kale.

Aayadda shan iyo tobnaad waxay matalaysaa taariikhda nebiyadeed ee si toos ah uga horraysa oo u horseedaysa sharciga Axadda ee dhowaan iman doona. Sidaas darteed waxay matalaysaa isla bartaas ku jirta wakhtiga shaabadaynta ee boqol iyo afar iyo afartan kun marka xoogga ku jira farriinta shaabadayntu uu weligiis ku daabaco shaabadda dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya.

Waa Libaaxa qabiilka Yahuudah oo fura runtaas, runtaasuna waa Muujintii Ciise Masiix. Boqol iyo afartan iyo afarta kun waa kuwa “raaca Wanka meel kastoo uu tago,” oo marka uu furo aayadda shan iyo tobnaad, Libaaxa qabiilka Yahuudah wuxuu dadkiisa maalmaha ugu dambeeya u hoggaamiyey Panium. Ciise wuxuu qodobkan laftiisa ku muujiyey habka shaabadaynta markii uu xertiisii geeyey Panium, wax yar ka hor iskutallaabta.

Dagaalkii Panium Masiixu si gaar ah ayuu uga hadlay, markuu Panium la taagnaa xertiisii, halkaasna ku baray in kiniisaddiisa lagu dul dhisi doono qiraashadii Butros, iyo in “albaabbada jahannamo” aanay ka adkaan doonin. Ciise wuxuu aqoonsaday dagaalka uu matalo Dagaalkii Panium. Dagaalkii Panium waa aayadda shan iyo tobnaad, aayadda lix iyo tobnaadna waa Dagaalkii Actium. Masiixu wuxuu istaagay Panium, wax yar ka hor intii aan ficilka dhimashadiisu dhicin.

Laga soo bilaabo Panium ilaa sharciga Axadda waa taariikhda halganka siyaasadeed iyo diineed ee labada gees ee bahalka dhulka, kuwaas oo ah Protestantism iyo Jamhuuriyadnimo. Labadoodaba waxaa soo weeraray bahalkii cawaannimada ahaa ee ka soo baxay yaamayska aan gunta lahayn sannadkii 2020, dagaalka ay labada gees kula jiraan ilaahyada siyaasadeed iyo diineed ee caalamiyeynta dhexdiisana waxaa lagu matalay taariikhda aayadaha kow iyo tobnaad ilaa lix iyo tobnaad.

Laga soo bilaabo Dagaalkii Yukrayn ee billowday sannadkii 2014, ilaa ololihii madaxweynenimo ee ugu horreeyey ee Donald Trump oo bilaabmay sannadkii 2015, ilaa dhimashadii labada gees sannadkii 2020, ilaa sarakiciddii 2023, ilaa ololihii saddexaad ee Trump oo bilaabmay Nofeembar 15, 2022, taariikhdu waxay horseedaynaa aayadaha saddex iyo tobnaad ilaa shan iyo tobnaad. Aayadahaas dhexdeeda taariikhda uu Muujiyey Erayga nebinnimada ee Ilaah waxay matalaysaa xaqiiqooyinka nebinnimada ee shaabadeeya boqol iyo afar iyo afartan kun.

Runtaasi waxa lagu muujiyey booqashadii Masiix ee Qaysariya Filiboy ee ku qoran Matayos cutubyada lix iyo tobnaad iyo toddoba iyo tobnaad. Aayadahaas, ninkii dembigu wuxuu ku soo noqdaa taariikhda nebinnimada isagoo ku heesaya heesihii dhilladii Turos, isagoo sidaas yeelayana wuxuu dhidibada u taagaa riyada, sidaas darteedna aayadahaas wuxuu gelinayaa macnaha Qayladii Habeenbadhka, waayo meesha aan riyo jirin dadku way halligmaan.

Meesha aan muujin jirin, dadku way halaagsamaan; laakiin kan sharciga xajiya, waa barakaysan yahay. Maahmaahyadii 29:18.

Kuwa indho leh, laakiin aan doonayn inay arkaan, iyo dhego leh, laakiin diidaya inay maqlaan, waa bikradaha nacasyada ah ee La’odikiyaanka ah oo aan haysan “saliidda.” “Saliiddu” waa korodhka aqoonta ee ka dhasha marka Muujintii Ciise Masiix la furo wax yar ka hor intaan albaabka nimcadu xidhmin, oo sida ku qoran Hosea, dadka Ilaah ee diida oo iska tuura aqoonta waa in la baabbi’iyaa.

Dadkaygu aqoonla’aan baa baabba’say; maxaa yeelay, aqoontii waad diidday, anna waan ku diidi doonaa, si aadan iigu ahaan wadaad; maadaama aad illowday sharcigii Ilaahaaga, anna carruurtaadana waan illoobi doonaa. Hoosheeca 4:6.

Oo haddana eraygii Rabbiga ayaa ii yimid, isagoo leh, Wiilka Aadanow, waxaad dhex deggan tahay reer fallaago ah, kuwaas oo indho ay wax ku arkaan leh, laakiinse aan arkin; dhego ay wax ku maqlaan leh, laakiinse aan maqlin; waayo, iyagu waa reer fallaago ah. Yexesqeel 12:1, 2.

Oo wuxuu yidhi, Tag, oo dadkan ku dheh, Hubaal waad maqli doontaan, laakiinse ma aydaan garan doonin; oo hubaal waad arki doontaan, laakiinse ma aydaan fiirsan doonin. Qalbiga dadkan cayiliya, dhegahoodana ka dhig kuwo culus, indhahoodana xidh; waaba intaasoo ay indhahooda ku arkaan, oo dhegahooda ku maqlaan, oo qalbigooda ku gartaan, oo soo noqdaan, oo la bogsiiyo. Ishacyaah 6:9, 10.

Markaasaa xertiisii waxay u yimaadeen oo ku yidhaahdeen, Maxaad masaallo ugula hadashaa iyaga? Isaguna wuu u jawaabay oo ku yidhi, Maxaa yeelay waxaa laydiin siiyey inaad ogaataan waxyaalaha qarsoon ee boqortooyada jannada, laakiinse iyaga lama siin. Waayo, ku alla kii haysta waa la siin doonaa, wuuna sii badnaan doonaa; laakiinse ku alla kii aan haysan, xataa waxa uu haysto waa laga qaadi doonaa. Sidaas daraaddeed ayaan masaallo ugula hadlaa iyaga, maxaa yeelay iyagoo wax arkaya ma arkaan; iyagoo wax maqlayana ma maqlaan, mana fahmaan. Oo iyaga waxaa ku rumoobaya wax sii sheegiddii Ishacyaah oo tidhaahda, Maqal ayaad maqli doontaan, laakiinse ma fahmi doontaan; oo arag ayaad arki doontaan, laakiinse ma garan doontaan. Waayo, dadkan qalbigoodu waa qallafsanaaday, dhegahooduna way ku cuslaadeen maqalka, indhahoodana way isku qabsadeen; si ayan marna indhahooda wax ugu arkin, dhegahoodana wax ugu maqlin, qalbigoodana ugu fahmin, oo ayan u soo noqon, anna aanan u bogsiiin. Laakiinse waxaa barakaysan indhihiinna, waayo, way arkaan; iyo dhegihiinna, waayo, way maqlaan. Runtii waxaan idinku leeyahay, Nebiyo badan iyo rag xaq ah ayaa jeclaystay inay arkaan waxyaalahaad aragtaan, mana ay arag; iyo inay maqlaan waxyaalahaad maqashaan, mana ay maqal. Matayos 13:10–17.

“Farriimihii oo dhan ee la bixiyey 1840–1844 waa in hadda loo yeelo kuwo xoog leh, waayo waxaa jira dad badan oo jihadoodii lumiyey. Farriimaha waa inay gaadhaan kulli kaniisadaha.

Masiixu wuxuu yidhi, “Waxaa barakaysan indhihiinnu, waayo way arkaan; iyo dhegihiinnu, waayo way maqlaan. Waayo, runtii waxaan idinku leeyahay, Nebiyo badan iyo rag xaq ah ayaa doonay inay arkaan waxyaalaha aad aragtaan, mana ay arag; iyo inay maqlaan waxyaalaha aad maqashaan, mana ay maqal” [Matthew 13:16, 17]. Waxaa barakaysan indhaha arkay waxyaalihii la arkay sannadihii 1843 iyo 1844.

“Farriintii waa la bixiyey. Mana habboona in wax dib-u-dhac ahi ku yimaado ku celcelinta farriinta, waayo calaamadaha wakhtiyadu way rumoobayaan; hawsha gabagabada ahna waa in la dhammaystiraa. Shaqo weyn ayaa lagu qaban doonaa wakhti gaaban. Farriin ayaa dhowaan lagu bixin doonaa magacaabista Ilaah, taas oo ku sii fidi doonta qaylo weyn. Markaasaa Daanyeel istaagi doonaa meeshiisii, si uu maraggiisa u bixiyo.” Manuscript Releases, volume 21, 437.

Waxaannu daraasaddan ku sii wadi doonnaa maqaalka xiga.

Muujintii Ciise Masiix, oo Ilaah isaga siiyey inuu addoommadiisa tuso waxyaalaha ay waajibka tahay inay dhowaan dhacaan; isna wuxuu u soo diray oo ku muujiyey malaa'igtiisa addoonkiisii Yooxanaa: kaas oo ka marag kacay ereyga Ilaah, iyo markhaatifurka Ciise Masiix, iyo wax kasta oo uu arkay. Waxaa barakaysan kan akhriya, iyo kuwa maqla erayada wax sii sheegiddan, oo xajiya waxyaalaha ku qoran dhexdeeda; waayo, wakhtigu waa dhow yahay. Muujintii 1:1–3.